

Vrijdag 15 februari 1918 – ochtendeditie

Havre, 14 februari. De Belgische missie, die belast is met de bestudering van het Taylorstelsel in de Verenigde Staten, zal Havre binnenkort verlaten. Ze staat onder leiding van Steels, professor aan de hogeschool van Gent en telt voorts de leden Deman, Dejace jr., en dr. Sandt (secretaris).

Vrijdag 15 februari 1918 – avondeditie

Berlijn, 15 februari. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht: In enkele vakken geschut- en mijngevechten. Afdelingen van een Duits regiment matrozen hebben van een verkenningsaanval tegen de Belgische linies ten zuidwesten van Mannekensvere 2 officieren en 26 soldaten als gevangenen teruggebracht.

Men seint ons van de Zeeuws-Vlaamse grens:

Op bevel van de Duitsers moeten alle Belgische huizen tot op 100 meter afstand van de Nederlandse grens binnen 24 uur ontruimd worden.

Uit België.

Een medewerker schrijft ons:

in de laatste dagen hebben zich in het generaal-gouvernement België moeilijkheden voorgedaan, welke tot buitengewoon ernstige gevolgen kunnen leiden, zodat het van meer dan beperkt belang lijkt daarover hier een naar waarheid opgesteld overzicht te geven.

In de laatste dagen van de vorige maand hielden de in het land verblijvende Belgische ministers van staat, senatoren en

afgevaardigden een bijeenkomst, waarin besloten werd aan het hof van beroep te Brussel het verzoek te richten een vervolging te willen instellen tegen een zeker getal met name genoemde personen, welke de titel voeren van "Raad van Vlaanderen", en zich derhalve schuldig maken aan in verschillende artikelen uit het Belgische wetboek strafbaar gestelde handelingen, als: pogingen om de bestaande regeringsvorm te veranderen of omver te werpen, het zich ongeoorloofd mengen in bestuurshandelingen, het openlijk aanranden van de grondwettige bevoegdheid van de koning, van de rechten en de macht van de kamers, van de bindende kracht van de wetten, en van opwekking om deze gehoorzaamheid te weigeren.

Ingevolge deze uitnodiging had op 7 februari jl. een zitting plaats van de verenigde kamers van het Brusselse hof van beroep, onder voorzitterschap van de heer Levy-Morel, plaatsvervangend eerste voorzitter. De vergadering was voltallig, slechts twee zieken ontbraken, en met algemene stemmen stelde de vergadering aan de advocaat-generaal Jottrand, de eis een vervolging in te stellen tegen de leden van een commissie bekend onder de naam van "Raad van Vlaanderen", op grond van het usurperen van de staatsmacht, het tot zich trekken van bestuurshandelingen, het opwekken tot verzet, enz. De dienstdoende procureur-generaal stelde zich onmiddellijk in verbinding met procureur des Konings en het onderzoek werd geopend.

De volgende dag, op 8 februari, 's morgens vroeg, begaf het parket zich naar de woning van de heren Borms, Tack en Lambrechts, leden van de Raad van Vlaanderen te Brussel woonachtig; de laatstgenoemde was afwezig, maar de heren Borms en Tack werden gearresteerd en in rijtuigen naar het Paleis van Justitie gevoerd, waar ze om 9 u 30 aankwamen. Bij het verlaten van het rijtuig heeft Borms zich kunnen wenden tot een van de Duitse schildwachten, die de ingang van het Paleis van Justitie bewaken, en deze kunnen

toevoegen: "Zeg onmiddellijk aan de dienstdoende officier dat men twee ministers van de Vlaamse staat heeft aangehouden."

Beide gearresteerden zijn daarop naar het kabinet van de onderzoeksrechter gevoerd, die begonnen is met Tack te ondervragen, terwijl Borms in een andere kamer bewaakt werd. Intussen had de schildwacht rapport uitgebracht en een officier, hoofd van de rechterlijke afdeling, is, in uniform met revolver opzij, het kabinet van de procureur-generaal binnengetreden, waar hij het dossier heeft in beslag genomen, zeggende, dat dit zomaar niet zou gebeuren. Daarop is hij naar de onderzoeksrechter gegaan en heeft Borms en Tack in vrijheid laten stellen.

Het parket heeft gemeend het daarbij te moeten laten, daar zijns inziens de nodige rechterlijke handelingen voldoende vervuld waren en het feit, dat een vervolging tegen beide heren was ingesteld, op dit ogenblik een niet ongedaan te maken rechtshandeling vormde, waaraan later een vervolg kon worden aangeknoopt.

Niet aldus echter de Duitse overheid, die twee dagen later het hof van beroep geschorst verklaarde en de voorzitters der kamers van dit hof, de heer Levy-Morel, bovengenoemd, V Carez en F. L. Ernst, deze laatste als plaatsvervanger van L. Jamar, die ongesteld te bed lag, liet arresteren en naar Duitsland wegvoeren; de beschuldiging tegen deze heren luidde, dat ze orders hadden ontvangen uit Havre en dus in verboden betrekking met de Belgische regering hadden gestaan, een beschuldiging, die, gezien het onverwachte, waarmee een en ander in zijn werk ging, zeer onwaarschijnlijk is te achten, maar reeds op zondagavond door de Raad van Vlaanderen (in de Belgischer Kurier van die avond) wereldkundig werd gemaakt, en ook later door de Gazet van Brussel van René De Clercq verder verspreid werd.

Het opperste gerechtshof in België, het Hof van Cassatie, kwam maandagmiddag bijeen en besloot, overwegende, dat alle rechtspraak in de gegeven omstandigheden denkbeeldig was geworden, zijn werkzaamheden te schorsen, zonder evenwel iets van zijn rechten prijs te geven; hetzelfde deden de volgende dag de andere rechtbanken, zodat men die morgen rechters, advocaten en ambtenaren hun toga's en papieren uit het Paleis van Justitie zag halen en er mee huiswaarts keren, ten teken, dat het recht in België vanaf nu dood was. Ongetwijfeld zullen deze week de andere rechterlijke colleges in België het Brusselse verhaal volgen, en dan ...

Dan zijn wij daarmee in een toestand van rechteloosheid en rechtsonzekerheid gekomen, zoals de geschiedenis wellicht nog nooit te boekstaven had. De meest eminente juristen van alle beschaafde landen, ook de Duitse, hebben altijd geoordeeld, dat justitie heilig is en de bezetter van een land zich daarin niet mag mengen, doch de oorlog, die ons toch reeds aan veel onverwachte en krasse feiten gewend heeft, besloot het anders en zo is het dan in het door de Duitsers bezette België ten slotte zover gekomen. Tot een der meest sombere ogenblikken wellicht van de laatste 3,5 jaar, tot een situatie, waaruit geen Belg, maar zeker evenmin de bezettende macht een uitweg weet. Tenzij het de Raad van Vlaanderen zou zijn, wat weinig waarschijnlijk is!

Onnodig te zeggen dat ook onze 75.000 Nederlandse landgenoten in België, zakenmensen en anderen, in deze toestand van rechteloosheid hun hoop gevestigd houden op onze regering om ten krachtigste verzet aan te tekenen te Berlijn. Onnodig ook onze landgenoten te verzekeren dat van de zijde van onze minister-resident te Brussel, de heer van Vollenhoven, reeds op energieke wijze bij de Duitse overheden in België is opgekomen tegen de nu geschapen toestand.

De in de aanhef genoemde brief van de volksvertegenwoordigers aan het hof van beroep luidt aldus:

Brussel, 31 januari 1918.

Aan de heren: de eerste voorzitter, voorzitters en leden van het hof van beroep te Brussel.

Mijne heren,

Wij ondergetekenden, senatoren en afgevaardigden, sprekend en handelend niet alleen uit hun naam, maar ook uit naam van talrijke afwezige of verhinderde collega's en uit naam van het ganse land, hebben de eer te uwer kennis te brengen de handelingen van een groep mensen, die, onder het aannemen van de naam van "Raad van Vlaanderen", besloten heeft in een vergadering van 22 december 1917 tot de volledige autonomie van Vlaanderen.

Dit besluit is met name aangeplakt geweest op de muren van de stad Brussel en medegedeeld aan de dagbladen, voornamelijk aan "Le Bruxellois wordt" en "La Belgique" waarvan hierbij enige uittreksels gevoerd worden, die er het belang van onderstrepen, door middel van een stuk uitgaande van een zogenaamde commissie van gevolmachtigden van de Raad en ondertekend door:

Voorzitter: prof. dr. P Tack.

Secretaris generaal: Achille Brys.

Buitenlandse zaken: prof. A. T. Jonckx.

Binnenlandse Zaken: prof. Heyndrickx.

Landbouw en openbare werken: prof. T Vernieuwe.

Wetenschappen en kunsten: prof. J. de Decker.

Justitie: Fl. Heuvelmans.

Financiën: Leo Meert.

Nijverheid en arbeid: dr. Verhees.

Nationale verdediging: dr. A Borms.
Post, telegraaf en marine: prof. F Brulez.

Het stuk voegt er aan toe dat de "Raad van Vlaanderen" het mandaat neerlegt dat hem is toevertrouwd door het nationale Vlaamse congres van 4 februari 1917 en zich onderwerpt aan een nieuwe verkiezing.

Op 20 januari 1918 werd een meeting bijeen geroepen door deze Raad van Vlaanderen in de Alhambra-schouwburg te Brussel.

Volgens het verslag, dat o.a. te lezen stond in "Le Bruxellois" en "La Belgique" en aangevuld werd door een hierbij gaand rapport, zaten daar aan de bestuurstafel de heren Brys, Borms, Vernieuwe, Tack, Lambrechts, Van den Eynde, Peerenboom, Borremans, Vrijdag, Steghers, Bogaerts, e.a.

De voorzitter deed mededeling dat de Raad van Vlaanderen de autonomie van Vlaanderen heeft afgekondigd.

De heer Borms verklaart in een lange rede, dat de Vlamingen in de provincies Antwerpen, Limburg, Brabant, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, opnieuw een zelfstandig volk worden.

Deze redevoering werd onderbroken om de heer Brys gelegenheid te geven de namen af te lezen van hen, die voortaan de provinciale raad en de bestendige afvaardiging zullen vormen, en de verkiezingen aan te kondigen van 22 afgevaardigden voor het arrondissement Brussel, onder wie de heren De Cneudt, Reinhart, Peerenboom, Josson, Lambrechts, Preneau en Tack.

De heer Lambrechts verklaart op zijn beurt dat van 20 januari 1918 af Vlaanderen niets meer te maken heeft met de regering in Havre. De Raad van Vlaanderen, zegt hij, heeft het werk op zich genomen en

zal vredesbesprekingen inleiden en met Duitsland in onderhandelingen treden.

Deze feiten, deze redevoeringen, deze gedrukte stukken vormen zonder twijfel van de zijde van de Raad van Vlaanderen en van zijn afgevaardigden:

1. Een aanslag met het doel de regeringsvorm hetzij te vernietigen, hetzij te veranderen; tenminste een samenzwering om tot een van deze doeleinden te geraken;
2. Het misdrijf van zich mengen in de regeringshandelingen;
3. De openbare en boosaardige aanslag tegen de grondwettelijke bevoegdheden van de koning, tegen de rechten van de kamers, tegen de bindende kracht der wetten, en de opwekking hiertegen in verzet te komen.

Immers, de Raad van Vlaanderen, een instelling zonder enig wettelijk recht van bestaan, zonder enige macht, verklaart vijf provincies van de negen waaruit het rijk bestaat, voor afgescheiden; ze zullen een afzonderlijke staat vormen, geregeerd door een zeker aantal afgevaardigden, die de Belgische ministers komen vervangen.

Deze afgevaardigden wijzen de afgevaardigden in de Raad van Vlaanderen aan, in de provinciale raden en in de bestendige afvaardigingen en maken hun keuze afhankelijk van bijvalsbetuigingen van vergaderingen welke bij toeval worden samengesteld uit mannen, vrouwen en ieder, die er binnen wil komen.

Deze Belgen matigen zich dus aan: de grondwettige macht, de wetgevende macht, de uitvoerende macht, de macht van de koning.

Ze vormen dus een revolutionair comité en vallen onder de bepalingen van de artikelen 104, 105 of ten minste van de artikelen

109, 110, 131, 277 en 66 van het strafwetboek, artikelen 2 en 3 van het decreet van 20 juli 1831.

We klagen ze bij u aan, opdat het hof het recht zou toepassen dat hem wordt gegeven door artikel 11 van de wet van 21 april 1810.

Wij verzoeken u heren, onze gevoelens van hoogachting te willen aanvaarden. (Volgen de handtekeningen).